

Memorandumas dėl Lietuvos nacionalinės tvarumo duomenų bazės (TDB)

Palaikome iniciatyvą dėl Lietuvos Tvarumo duomenų bazės kūrimo – kad Lietuvos verslas turėtų paprastą, greitą ir vienodą prieigą prie tvarumo duomenų. Mažinkime kaštus, taupykime laiką ir stiprinkime konkurencingumą ES rinkoje – dabar yra laikas veikti.

Kodėl tai svarbu dabar?

Mario Draghi 2024 m. rugsėjį paskelbtoje ataskaitoje apie Europos konkurencingumo ateitį akcentuojama būtinybė mažinti dėl tvarumo reguliavimo kylančią administracinę naštą visoms įmonėms. Europos Komisija pabrėžia: smulkiam ir vidutiniam verslui reikia sudaryti sąlygas teikti tvarumo duomenis paprastai, greitai ir vienodais standartais, kad tai netaptų brangia administracine našta. Tai akcentuojama ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rugpjūčio 12 d. paraginime raštu verslo asociacijoms, finansų ir priežiūros institucijoms skatinti savanorišką mažųjų ir vidutinių įmonių savanoriško tvarumo atskaitomybės standarto taikymą. Nuo didžiausių korporacijų iki mikroįmonių – palengvinant prieigą prie tvarumo duomenų visoms atveriamos naujos galimybės išnaudoti „žaliąjį pranašumą“ ir gauti geresnes finansavimo sąlygas.

Šiuo metu:

- didelėms įmonėms tvarumo ataskaitos privalomos;
- mažesnėms įmonėms reikalavimai teikti tvarumo duomenis keliama partnerių, finansuotojų, per tiekimo grandines;
- be patikimų, centralizuotų duomenų įmonės švaisto laiką ir savo lėšas, dubliuoja darbus, rizikuoja neatitikti standartų ir prarasti konkurencingumą ES rinkoje.

Ką turime dabar?

Įmonės priverstos duomenis rinkti dalimis, „išmėtytus“ per skirtingus registrus (Sodra, Registrų centras ir t. t.), dažnai skiriasi duomenų formatai ir kokybė. Dalis reikalingų rodiklių (pvz., energijos suvartojimas, ŠESD emisijos) – apskritai sunkiai pasiekiami. Tai lemia:

- laiko ir pinigų švaistymą;
- pakartotines užklausas ir klaidas;
- investicijų praradimą bei ribotas galimybes pritraukti finansavimą.

Kaip veikia kitos šalys?

Estija jau įgyvendina nacionalinį projektą, mažinantį įmonių administracinę naštą, įskaitant tvarumo ataskaitų rengimą. Tarptautinės iniciatyvos kuria automatizuotus įrankius tvarumo duomenims rinkti – bet jie, deja, neveiks, jei šalis neturės vieno patikimo tvarumo duomenų šaltinio.

Siūlomas sprendimas: Lietuvos Tvarumo duomenų bazė (TDB)

- „Vienos užklauskos“ principas – visi reikalingi su tvarumu susiję duomenys iš viešųjų registrų prieinami vienu prisijungimu, naudojant esamą IT infrastruktūrą (Valstybės duomenų agentūra, Registrų centras).
- Automatizuotas surinkimas iš jau egzistuojančių šaltinių (darbuotojų skaičius, vidutiniai atlyginimai, pastatų energinis efektyvumas, transporto priemonių tarša ir kt.).

Verslui tai reikštų:

- Mažesnę administracinę naštą ir kaštus.
- Greitesnį duomenų pateikimą partneriams, investuotojams, institucijoms.
- Geresnę prieigą prie finansavimo ir naujų rinkų.
- Stiprų konkurencinį pranašumą ES viduje.

Šiuo memorandumu patvirtiname:

1. Iš kasdienės įmonių veiklos kyla aiškus poreikis sukurti TDB pagal „vienos užklauskos“ principą.
2. Lietuvai būtina skubi prieigos prie tvarumo duomenų plėtra, užtikrinant vienodas galimybes visoms įmonėms – nepriklausomai nuo jų dydžio.
3. Priedu pateikiame duomenų sąrašą, kuriuos būtina integruoti į TDB, remiantis Europos Komisijos rekomenduojamu VSME standartu, kurį ragina naudoti LR Finansų ministerija visoms įmonėms, kurioms nėra prievolės teikti tvarumo atskaitomybę.

PASIRAŠO:

.....